

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านจับใจความ ความสามารถในการเขียนสรุปความและเจตคติต่อทักษะทั้งสองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต

แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

A Study of the Relationships among Reading Comprehension Ability, Summarizing Ability and Attitudes towards the Two Skills of Mathayomsuksa I Students at Kasetsart University, Center for Educational Research and Development

เสาวลักษณ์ ชัยฤทธิ์* ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ **

สุพัฒน์ สุขมลสันต์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนของการอ่านจับใจความตามแนวคิดของ บาร์เร่ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนของการเขียนสรุปความโดยใช้วิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing), (3) ศึกษาเจตคติต่อการอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร่ และการเขียนสรุปความโดยใช้วิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing), (4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านจับใจความและความสามารถในการเขียนสรุปความ, (5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านจับใจความกับเจตคติต่อการอ่านจับใจความ และ (6) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนกับเจตคติต่อการเขียนสรุปความ

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน ของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ, แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ, แบบทดสอบการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความและแบบวัดเจตคติต่อการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ ในการเรียนการสอน นักเรียนได้รับการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร่ และการเขียนสรุปความโดยใช้วิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียนในสองทักษะและแบบวัดเจตคติต่อทักษะดังกล่าว วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า โดยทั่วไปผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของการอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร่ มีค่าสูงกว่าระหว่างเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ($p=0.05$), ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของการเขียนสรุปความโดยใช้วิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) สูงกว่าหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ($p=0.05$), เจตคติต่อการอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร่ และการเขียนสรุปความโดยใช้วิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) อยู่ในระดับปานกลาง, ความสามารถในการอ่านจับใจความกับความสามารถในการเขียนสรุปความมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($p=0.05$) ความสามารถในการอ่านจับใจความกับเจตคติต่อการอ่านจับใจความไม่มีความสัมพันธ์กันและความสามารถในการเขียนสรุปความกับเจตคติต่อการเขียนสรุปความไม่มีความสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ การอ่านจับใจความ การเขียนสรุปความ เจตคติ มัธยมศึกษา

* นักศึกษาหลักสูตร ปริญญาโท ภาควิชา/แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน คณะ/สาขาวิชา การสอนภาษาไทย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail address saowa169@hotmail.com

**รองศาสตราจารย์ ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail address thanarat565@gmail.com

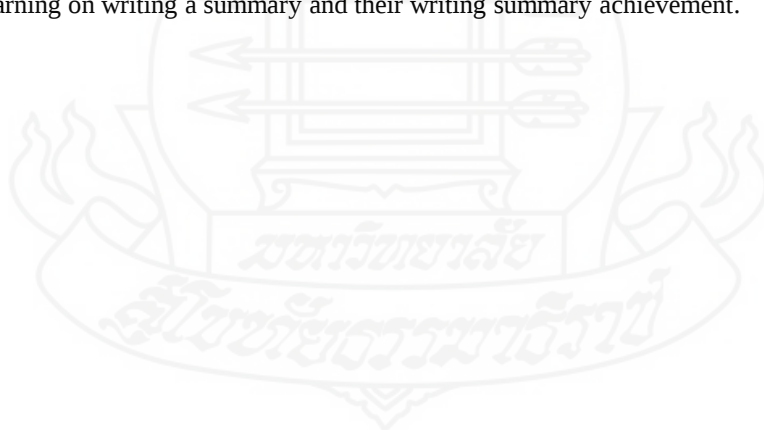
***รองศาสตราจารย์สุพัฒน์ สุขมลสันต์ ผู้เชี่ยวชาญประจำศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ e-mail address ssuphatz@yahoo.com

Abstract

The main objectives of this study were 1) to compare the students' achievement on reading comprehension based on Barrett's reading comprehension taxonomy, 2) to compare their achievement on summarizing ability using (Four-Stage Summary Writing), 3) to investigate their attitudes towards reading comprehension based on Barrett's reading taxonomy and (Four-Stage Summary Writing), 4) to find the relationship between reading comprehension and summarizing abilities, 5) to find the relationship between their reading achievement and attitudes towards reading comprehension and 6) to find the relationship between their summarizing achievement and attitudes towards summarizing.

The subjects were 35 Mathayomsuksa 1 students from one classroom in the second semester of the academic year 2013 at Kasetsart University Laboratory School, Center of Educational Research and Development. The research tools were a set of reading comprehension and summarizing lesson plans, a set of reading comprehension and summarizing exercises, a reading comprehension and summarizing test and a set of questionnaires on attitudes towards the learning of reading comprehension and writing a summary. While learning, they were taught by a number of lessons on reading comprehension based on Barrett's reading comprehension taxonomy and writing a summary based on "Four-Stage Summary Writing". At the end of the course, they were post-tested on the 2 skills and asked about their attitudes towards them. The data were then analyzed by means of arithmetic means, standard deviations, Paired-Samples t-tests and Pearson's simple correlations.

It was found that, firstly, on average, the posttest score of the students' achievement on reading comprehension taught by Barrett's reading comprehension taxonomy was significantly higher than that of their while-learning score when $p = .05$. Secondly, on average, their posttest scores on writing a summary taught by (Four-Stage Summary Writing) was also significantly higher than that of their while-learning score ($p = .05$). Thirdly, on average, their attitudes towards the learning of reading comprehension and towards the learning of writing a summary were at moderate levels. Next, their reading comprehension ability correlated significantly with their summarizing writing ability ($p = .05$). Finally, it revealed that there were no relationships between the students' attitude towards learning reading comprehension and their reading comprehension achievement and between their attitude towards learning on writing a summary and their writing summary achievement.

Keywords: Reading comprehension, Summarizing writing, Attitude, Mathayom Suksa

บทนำ

การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานของการอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องราว ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้น เพราะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆได้และยังเป็นพื้นฐานที่ทำให้สามารถอ่านเข้าใจเรื่องราวได้อย่างรวดเร็วด้วย กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 111) กล่าวว่า ีว่าการอ่านจับใจความเป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนตนเองเพราะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนนำเสนอมายังผู้อ่าน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 38-39) กำหนดให้นักเรียนระดับชั้นต่างๆ ได้ฝึกทักษะการอ่าน โดยกำหนดให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความไว้ว่า จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ดังนั้น ครูจึงควรฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญในการอ่านและนำไปใช้ในการแสวงหาความรู้ต่างๆ ต่อไป

นอกจากการอ่านจับใจความแล้ว การเขียนสรุปความก็มีความสำคัญเป็นอย่างมากเช่นเดียวกันเพราะในชีวิตประจำวันผู้เรียนจะต้องเกี่ยวข้องกับการเขียนเพื่อบันทึกหรือถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆที่ได้เรียนรู้ ผู้เรียนจึงควรจะมี ความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ได้รับสารมา ก่อนที่จะถ่ายทอดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขนิษฐา แสงภักดี (2540: 28) กล่าวว่า ีว่าการเขียนสรุปความมีบทบาทสำคัญมากในชีวิตประจำวัน ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญของการสื่อสาร เพราะจะช่วยให้จดสาระสำคัญจากสิ่งที่ได้ฟัง ได้อ่านและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เพราะฉะนั้น ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์อยู่เสมอ จึงจะทำให้การเขียนสรุปความมีประสิทธิภาพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2551ของกระทรวงศึกษาธิการ(2551: 42-43) กำหนดให้นักเรียนระดับชั้นต่างๆ ได้ฝึกทักษะการเขียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ ครูจึงควรฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะในการเขียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะทักษะการเขียนสรุปความ เพราะในชีวิตประจำวันจะต้องเขียนสรุปความอยู่เสมอ ทั้งจากการอ่านและการฟัง การเขียนสรุปความเป็นการส่งสารด้วยการเขียนที่ผู้ส่งสารจะต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดใจความสำคัญทั้งประเด็นหลัก ประเด็นรองและแนวคิดไปยังผู้อื่นให้สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้

นอกจากนี้ความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือที่เรียกว่า เจตคติ ก็มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เจตคติหรือความรู้สึกนี้อาจจะมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรสร้างเจตคติของผู้เรียนให้มีความรู้สึกด้านบวก เพราะหากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีก็ย่อมที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่หากผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีก็ย่อมทำให้การเรียนรู้ประสบความล้มเหลวได้ ทศนีย์ เจริญเลิศ(2538: 2) กล่าวว่า ีว่าเจตคติต่อสิ่งที่เรียนเป็นรากฐานสำคัญต่อพฤติกรรมและมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ครูจึงควรมุ่งสร้างเจตคติที่ดีต่อรายวิชา ความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่า ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อสิ่งที่เรียนมากขึ้น ในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความและการเขียน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

สรุปความควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีด้วย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านนี้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

จากการที่ผู้วิจัยสอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีทั้งต่อการอ่านและการเขียน ไม่รักการอ่านและการเขียน อ่านไม่คล่อง ไม่สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ เมื่ออ่านจึงไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราว ด้วยการเขียนสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนสรุปความ

ที่ผ่านมาฉันนักวิจัยหลายท่านพยายามศึกษาเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาเรื่องการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ ส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยการนำสื่อและเทคนิควิธีการต่างๆมาใช้ในการสอน เช่น สุวีณา เดือนแจ้ง (2550: 1) ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้สารจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อพัฒนาการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ ซึ่งผลจากการใช้สื่อและเทคนิควิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ พบว่ามีทั้งที่สามารถแก้ปัญหาได้และไม่ได้

ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนเป็นทักษะการสื่อสารที่จำเป็นจะต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กัน ถึงแม้ว่าการอ่านจะเป็นการรับสาร ส่วนการเขียนเป็นการส่งสาร ศศิธร รัชฎถักษณานันท์ (2542: 212-213) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการเขียนสรุปความและการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า การเขียนสรุปความเป็นการเขียนที่สัมพันธ์กับการอ่านจับใจความ กล่าวคือเป็นการสื่อสารที่ผู้เขียนต้องแสดงสมรรถภาพในการอ่านให้ถูกต้อง ตรงประเด็น และสามารถเรียบเรียงภาษาเขียนสรุปประเด็นได้ถูกต้อง ชัดเจน ต่อเนื่อง สละสลวยเป็นภาษาเขียนที่ดีด้วย ในการสรุปความจึงต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความให้เป็นประโยชน์ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2552: 7) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการเขียนไว้เช่นกันว่า การสรุปความไม่ได้เป็นการเขียนจากการท่องจำเรื่องที่อ่าน แต่เป็นการใช้ถ้อยคำของผู้อ่านถ่ายทอดสู่ภาษาเขียน ซึ่งจะแสดงให้เห็นความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน เพราะฉะนั้นการใช้ถ้อยคำของผู้อ่านส่งสารด้วยการเขียนจึงแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน โดยสามารถส่งสารด้วยการพูดหรือการเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ถูกต้อง

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าทักษะการอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ แต่จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่สามารถอ่านจับใจความได้ บางคนก็ไม่สามารถเขียนสรุปความได้ เช่นเดียวกัน นักเรียนที่สามารถเขียนสรุปความได้กลับไม่สามารถอ่านจับใจความได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาว่าทักษะการอ่านกับการเขียนมีความสัมพันธ์กันจริงหรือไม่ หากมีความสัมพันธ์กัน ผู้เรียนที่สามารถอ่านจับใจความได้ก็จะส่งผลให้สามารถเขียนสรุปความได้ดีด้วย ทั้งนี้เพราะการที่ผู้เรียนไม่สามารถเขียนสรุปความได้ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้เรียนไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องหาวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านจับใจความซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ดังที่ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2552: 55) กล่าวไว้ว่า “การอ่านจับใจความเป็นหัวใจของการอ่าน วัสดุการอ่านทุกชนิดทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะมีเนื้อหาอย่างไร เพราะหากจับใจความไม่ได้ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน” การที่ครูฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความน่าจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสรุปความได้ดีขึ้นด้วย เพราะทักษะการอ่านกับการเขียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน โดยในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยนำแนวคิดของบาร์เร็ต (Barrett, 1976)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

มาใช้ซึ่งแนวคิดของบาร์เร็ตเป็นแนวคิดใหม่ที่ขั้นตอนละเอียด มีรูปแบบที่น่าสนใจน่าจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนการฝึกทักษะเขียนสรุปความผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสอนเขียนสรุปความจากนักวิชาการต่างๆ แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นวิธีการสอนเขียนสรุปความขึ้นใหม่ เรียกว่าวิธีการสอนเขียนสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) แล้วนำมาใช้ในการฝึก

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา ว่าผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ต และผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความตามวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน ของผู้เรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการสอนอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ตและการสอนเขียนสรุปความตามวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอนหรือไม่ ทักษะในการอ่านจับใจความกับทักษะการเขียนสรุปความมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และ ผู้เรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจับใจความและเขียนสรุปความจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความและเขียนสรุปความดีขึ้นด้วยหรือไม่ เพื่อจะได้นำมาผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสอนการอ่าน การเขียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านและการเขียนให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนของการอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ต
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนของการเขียนสรุปความ โดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ตและการเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านจับใจความและความสามารถในการเขียนสรุปความ
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับเจตคติในการอ่านจับใจความ
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนกับเจตคติต่อการเขียนสรุปความ

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนที่เกิดจากการสอนอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ตสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
2. ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนที่เกิดจากการสอนเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
3. ระดับเจตคติของผู้เรียนต่อการสอนอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ตและการสอนการเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอนสูงกว่าระดับปานกลาง (มากกว่า 3.50)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

4. ความสามารถในการอ่านจับใจความและความสามารถในการเขียนสรุปความมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p = .05$

5. ความสามารถในการอ่านจับใจความและความสามารถในการเขียนสรุปความมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p = .05$

6. ความสามารถในการเขียนจับใจความและความสามารถในการเขียนสรุปความมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $p = .05$

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ผู้เรียนที่ต้องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความหรือการเขียนสรุปความให้ดีขึ้น ได้นำไปเป็นเป็นแนวทาง โดยการฝึกฝนทักษะทั้งสองควบคู่กันไป

2. ทำให้ครูสามารถนำแนวทางไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนในโรงเรียนของตนเองได้ โดยจะต้องพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนควบคู่กัน เพราะเป็นทักษะที่สัมพันธ์กัน

3. ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และการหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ การเขียนสรุปความ เจตคติต่อการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักเรียนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ปีการศึกษา 2556 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากจาก 7 ห้อง สุ่มมา จำนวน 35 คน จาก 1 ห้องเรียน ทั้งนี้ นักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีการจัดแบบคละความสามารถ มีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการเรียนรู้การอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ

แผนการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความประกอบด้วย แผนเตรียมความพร้อมเรื่องการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความจำนวน 1 แผน เป็นแผนที่ใช้สำหรับเตรียมความพร้อมเพื่อการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ ใช้เวลาสอน 100 นาที และแผนการเรียนรู้สำหรับใช้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ จำนวน 16 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 50 นาที

2. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ จำนวน 16 เรื่อง ประกอบด้วยเนื้อเรื่องและแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง โดยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน ส่วนแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความเป็นแบบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ 5 คะแนน

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ ประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ชุด ได้แก่แบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน แบบทดสอบแต่ละชุดสร้างแบบปรนัยจำนวน 4 เรื่อง เรื่องละ 10 ข้อ รวม 40 ข้อ และแบบอัตนัยจำนวน 4 เรื่อง เรื่องละ 1 ข้อ รวม 4 ข้อ

4. แบบวัดเจตคติต่อการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเขียนสรุปความ

แบบวัดเจตคติ มี 2 ชุด ได้แก่ แบบวัดเจตคติต่อการอ่านจับใจความ และแบบวัดเจตคติต่อการเขียนสรุปความ แบบวัดเจตคติทั้งสองชุดสร้างตามแบบวัดเจตคติของออสกู๊ด (Osgood) ซึ่งมีค่าคุณศัพท์ 2 ค่าอยู่ตรงข้ามกัน ระหว่างค่าตรงข้ามของแต่ละมาตราวัดมี 7 ช่อง ชุดละ 50 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการสอนตามแผนการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความพร้อมกับให้ทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความและเขียนสรุปความหลังจากสอนตามแผนการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แผนการเรียนรู้ละ 50 นาที รวม 8 ครั้ง

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความและเขียนสรุปความระหว่างเรียน

3. ดำเนินการสอนตามแผนการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ พร้อมกับให้ทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความและเขียนสรุปความหลังสอนตามแผนการเรียนรู้ อีก 8 แผน แผนการเรียนรู้ละ 50 นาที รวม 8 ครั้ง

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความและเขียนสรุปความหลังเรียน

5. ให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติที่มีต่อการอ่านจับใจความและเจตคติที่มีต่อการเขียนสรุปความ

6. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความระหว่างเรียนและหลังเรียน แบบวัดเจตคติต่อการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเขียนสรุปความมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนที่เกิดจากการสอนอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เรต โดยใช้ Paired - Samples t-test

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนที่เกิดจากการสอนเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน โดยใช้ Paired – Samples t-test

3. วิเคราะห์ระดับเจตคติของผู้เรียนต่อการสอนอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เรตและการสอนเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน โดยใช้ One - Sample t-test

4. ทดสอบค่าความสัมพันธ์ของความสามารถในการอ่านจับใจความกับความสามารถในการเขียนสรุปความ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรม SPSS Version 20

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

5. ทดสอบค่าความสัมพันธ์ของความสามารถในการอ่านกับเจตคติต่อการอ่านจับใจความ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรม SPSS Version 20

6. ทดสอบค่าความสัมพันธ์ของความสามารถในการเขียนกับเจตคติต่อการเขียนสรุปความ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรม SPSS Version 20

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการสอนอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ทหลังเรียนสูงกว่าระหว่างเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = .05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

2. ผลสัมฤทธิ์การสอนเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) หลังเรียนสูงกว่าระหว่างเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = .05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

3. ระดับเจตคติของผู้เรียนต่อการสอนอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ทและการสอนเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) สูงกว่าระดับปานกลาง (มากกว่า 3.50) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

4. ความสามารถในการอ่านจับใจความกับความสามารถในการเขียนสรุปความ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = .05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

5. ความสามารถในการอ่านกับเจตคติต่อการอ่านจับใจความ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐาน

6. ความสามารถในการเขียนกับเจตคติต่อการเขียนสรุปความ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายผล โดยสรุปได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ทหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = .05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้สอนการอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เร็ทอย่างสม่ำเสมอ ทั้งหมด 16 ครั้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและความชำนาญในการอ่านจับใจความสอดคล้องกับทฤษฎีการให้สิ่งเร้าและการตอบสนองของธอร์นไดค์ (Thorndike) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เน้นให้ผู้เรียนกระทำอะไรซ้ำๆ จนทำให้ผู้เรียนตอบสนองต่อสิ่งนั้นโดยอัตโนมัติ

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดการฝึกหัดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 61) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกหัดไว้เช่นกันว่า การฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอและให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความชำนาญและเกิดความคิดรวบยอดได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การที่ผู้วิจัยสอนการอ่านจับ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ใจความตามแนวคิดของบาร์เรต ตามหลักในการสอนอ่านจับใจความ ซึ่งนอกเหนือจากผู้วิจัยจะเป็นผู้ตั้งคำถามเองทั้งหมด ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามเองสลับกันไปด้วย เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความดีขึ้น สอดคล้องกับกรอบทฤษฎี วงศ์วิสิทธิ์(2551: 112-113) ที่กล่าวถึงหลักในการสอนอ่านจับใจความไว้ว่า ควรให้ผู้อ่านตั้งคำถามว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับใคร อะไรและค้นหาสาระที่เด่นชัดของเรื่องได้

2. ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการสอนเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) หลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = .05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขั้นตอนในการสอนเขียนสรุปความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ วิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) มีความละเอียด สามารถปฏิบัติตามได้ง่าย และเป็นขั้นตอนใหม่ที่ผู้เรียนไม่เคยได้รับการฝึกทักษะการเขียนสรุปความด้วยวิธีการดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจหรือเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนต้องการที่จะเรียนรู้ ซึ่งแรงจูงใจไม่ใช่เฉพาะรางวัลหรือคะแนน แต่วิธีสอนก็นับเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่ง ดังที่วรรณิ ลิ้มอักษร(2541: 128) ได้กล่าวถึงการสร้างแรงจูงใจในการสอนว่า ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและอยากรู้ อยากเห็น สร้างความเชื่อมั่นโดยให้ทำงานที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ

3. เจตคติของผู้เรียนต่อการสอนอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เรตและเจตคติต่อการเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) สูงกว่าระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การฝึกหัดอ่านและเขียนบ่อยๆและทำกิจกรรมเหมือนเดิมซ้ำๆ ทำให้นักเรียนมีความชำนาญมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการฝึกอ่านจับใจความตามแนวคิดของบาร์เรตและเขียนสรุปความโดยวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน นี้ ผู้วิจัยได้ฝึกให้นักเรียนอ่านจับใจความและเขียนสรุปความสัปดาห์ละ 2 วัน รวม 16 ครั้ง ซึ่งกิจกรรมในแต่ละครั้งมีลักษณะและขั้นตอนคล้ายคลึงกันทำให้นักเรียนเกิดทักษะ สามารถจดจำสิ่งต่างๆได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของการต่อเนื่องของเกสตัล (Gestalt) ที่กล่าวถึงการสอนอ่านและเขียนว่า การฝึกการอ่านและเขียนควรฝึกให้มีลักษณะต่อเนื่องกัน เพื่อจะได้พัฒนาผู้อ่านได้โดยไม่หยุดชะงัก ผู้เรียนก็จะมีความสามารถในการอ่านและเขียนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ เจตคติเป็นความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จากที่เคยไม่ชอบเมื่อผ่านไปอาจจะชอบได้ หรือจากที่เคยชอบ เมื่อเวลาเปลี่ยนไปก็อาจจะเกิดความไม่ชอบได้ เช่นเดียวกันกับการฝึกทักษะการอ่านและการเขียน ในตอนแรกผู้เรียนอาจจะรู้สึกชอบหรือไม่ชอบการอ่านและการเขียน แต่เมื่อผ่านไปหลายๆ ครั้ง ความรู้สึกก็เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับหลักการของสกินเนอร์ (Skinner) ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของเจตคติของคนไว้ 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงอย่างผิวเผิน กล่าวคือ ความคิดกับการกระทำอาจไม่สอดคล้องกัน คือ คิดอย่างหนึ่งแต่กระทำอีกอย่างหนึ่ง เป็นการปฏิบัติที่ไม่รู้สึกเห็นด้วย แต่กลัวว่าจะเสียผลประโยชน์จึงต้องกระทำ เหมือนอย่างเช่นในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความของผู้วิจัยที่ผู้เรียนอาจจะรู้สึกไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย แต่กลัวว่าจะได้คะแนนน้อย จึงต้องทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

ส่วนอีกลักษณะหนึ่งคือ การเปลี่ยนแปลงเจตคติด้วยจิตใจ ด้วยความจริงใจ กล่าวคือยอมเปลี่ยนแปลงทั้งความเชื่อ ความคิดและการกระทำทั้งหมดจริงๆ ซึ่งในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนนักเรียนอาจจะมีความรู้สึกยอมรับ ยอมฝึกทักษะการอ่านและการเขียนไปตามกำหนดของครูด้วยความเต็มใจ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถการอ่านจับใจความกับความสามารถการเขียนสรุปความ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = .05$ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการฝึก

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ทักษะการอ่านและการเขียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ จำนวน 16 ครั้ง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจและเกิดความชำนาญ สามารถอ่านจับใจความและเขียนสรุปความได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดการฝึกหัดของชนินฐา แสงภักดี (2540: 19) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกหัดไว้เช่นกันว่า การฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอและให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความชำนาญและเกิดความคิดรวบยอดได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้การฝึกทักษะการอ่านและการเขียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำคัดเลือกเรื่องที่น่าสนใจมาฝึกอ่านและเขียนตรงตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งการเลือกเรื่องให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนดังกล่าว มีผลต่อการวิจัยด้วย กล่าวคือ หากผู้เรียนได้อ่านหรือเขียนเรื่องที่ผู้เรียนอยากอ่านหรืออยากเขียน ก็เหมือนเป็นแรงกระตุ้นอย่างหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและตั้งใจทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับกฎของความชอบของเกสตัล (Gestalt) ที่กล่าวถึงหลักสำคัญในการสอนอ่านและเขียนว่า หากผู้เรียนได้อ่านหรือเขียนในสิ่งที่ตนชอบ ก็จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านและเขียนมีความหมายต่อตัวนักเรียนมากขึ้น รูปแบบการฝึกอ่านและเขียนในแต่ละครั้ง เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถอ่านและเขียนได้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือผู้วิจัยได้คัดเลือกเรื่องที่มีความยาวเท่าๆกัน เรื่องที่น่าสนใจมาฝึกอ่านและเขียนเป็นเรื่องเดียวกัน และเนื้อเรื่องเป็นประเภทเดียวกัน 7 ประเภท นอกจากนี้ยังมีความยากง่ายใกล้เคียงกันอีกด้วย ซึ่งการจัดกิจกรรมการฝึกอ่านและเขียนที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันน่าจะมีผลกับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านและการเขียนของผู้เรียนที่มีลักษณะสัมพันธ์กันในทางบวก สอดคล้องกับกฎของความคล้ายกันของเกสตัล (Gestalt) ที่กล่าวถึงการฝึกอ่านและเขียนหากมีการจัดสิ่งที่คล้ายๆกัน หรือจัดไว้เป็นหมวดหมู่เดียวกัน เช่น เนื้อเรื่อง ประโยค รวมไปถึงสิ่งอื่นๆ ก็จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ได้เร็วขึ้น

5. ความสามารถในการอ่านจับใจความกับเจตคติต่อการอ่านจับใจความไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = .05$ ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ผู้เรียนได้อ่านเรื่องและทำข้อสอบที่มีลักษณะคล้ายกัน และทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอก็มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วขึ้น ทำให้สามารถทำคะแนนได้มากขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีของเกสตัล (Gestalt) ที่กล่าวถึงความคล้ายกันของเรื่องที่น่าสนใจให้อ่าน ในที่นี้คือเนื้อเรื่อง ความยาวของเรื่อง แนวข้อสอบที่มีระดับขึ้นของการพัฒนาการอ่านที่คล้ายคลึงกัน รวมไปถึงกฎแห่งความต่อเนื่องที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนอ่านอย่างสม่ำเสมอ ก็มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการอ่านดีขึ้นได้เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้กิจกรรมหรือวิธีการฝึกทักษะการอ่านมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยใช้วิธีการฝึกทักษะการอ่าน โดยใช้แนวคิดของบาร์เรต (Clymer, 1968: 1-20) ส่วนผู้วิจัยอื่นๆ ใช้วิธีการสอนอ่านแบบเอสเอสอาร์ (SSR) การสอนอ่านแบบขึ้นกับการสอนอ่านตามคู่มือครู การใช้โปรแกรมการอ่านเสริมของโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างของสื่อการสอน กิจกรรมหรือวิธีการฝึก ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนแตกต่างกัน ก็อาจจะทำให้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของผู้เรียนได้ ดังแนวคิดของ มาลี จูฑา (2544: 150) ที่กล่าวถึงการจัดบทเรียน ไว้ว่า หากมีการจัดบทเรียนให้มีความเป็นธรรมชาติ ตรงกับความสนใจของผู้เรียน มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

6. ความสามารถในการเขียนสรุปความกับเจตคติต่อการเขียนสรุปความไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p = .05$ ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แรงจูงใจ การที่ผู้เรียนที่มีเจตคติ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ต่อการเขียนสรุปความไม่ดี ไม่ชอบการเขียน รู้สึกเบื่อก่อนที่จะต้องเขียนสรุปความซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง รู้สึกไม่ค่อยอยากเขียน แต่มีแรงจูงใจอย่างอื่นที่ส่งผลให้ตั้งใจทำข้อสอบเขียนสรุปความเช่น คะแนน การให้รางวัล การให้การเสริมแรงด้วยการชม เป็นต้น และในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ประกาศคะแนนให้นักเรียนทราบทุกครั้ง และหากผู้เรียนคนใดเขียนสรุปความได้ดี ผู้วิจัยก็นำข้อความมาอ่านให้ผู้เรียนคนอื่นฟัง และกล่าวชมเชย

การเสริมแรงด้วยการชมเชยและการบอกคะแนนดังกล่าวจึงอาจจะเป็นแรงจูงใจที่ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเขียนดีขึ้นได้ สอดคล้องกับหลักการของสกินเนอร์(Skinner) ที่กล่าวถึงการเสริมแรง ไว้ว่า เมื่อจะให้บุคคลเกิดเจตคติอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการให้รางวัล คำชมเชย พฤติกรรมใดที่ได้รับการรางวัลบุคคลนั้นก็จะประพฤติพฤติกรรมนั้นไปเรื่อยๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการและมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ดังที่ อารี พันธุ์มณี (2546: 179) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจไว้ สรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แรงจูงใจช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น อยากเรียนรู้ วิธีการสร้างแรงจูงใจ ครูควรให้นักเรียนได้รู้ความก้าวหน้าของตนเองซึ่งเป็นแรงจูงใจในการเรียนเพราะคะแนนจากการสอบเป็นแรงจูงใจที่มีผลให้นักเรียนตั้งใจเรียน

นอกจากนี้เจตคติเป็นความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จากที่เคยชอบเมื่อผ่านไปอาจจะไม่ชอบได้ หรือจากที่เคยไม่ชอบ เมื่อเวลาเปลี่ยนไปก็อาจจะเกิดความชอบได้เช่นเดียวกันกับการฝึกทักษะการเขียน ในตอนแรกผู้เรียนอาจจะรู้สึกชอบหรือไม่ชอบการเขียน แต่เมื่อผ่านไปหลายๆ ครั้ง ความรู้สึกอาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ สอดคล้องกับหลักการของสกินเนอร์(Skinner) ที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของเจตคติของคนไว้ 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงอย่างผิวเผิน กล่าวคือ ความคิดกับการกระทำอาจไม่สอดคล้องกัน คือ คิดอย่างหนึ่งแต่กระทำอีกอย่างหนึ่ง เป็นการปฏิบัติที่ไม่รู้สึกเห็นด้วย แต่กลัวว่าจะเสียผลประโยชน์จึงต้องกระทำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำมาให้นักเรียนอ่านให้ตรงกับความสนใจของผู้เรียนให้มากที่สุด เพราะผู้เรียนแต่ละวัยจะมีความสนใจประเภทของหนังสือแตกต่างกันออกไป การคัดเลือกเรื่องที่ตรงกับ ความสนใจของผู้เรียน จะช่วยให้นักเรียนอยากอ่านและเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการอ่านด้วย

1.2 ควรปรับปรุงสื่อการอ่านให้มีความทันสมัยและหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ เช่น ถ้าเป็นกระดาษควรมีภาพประกอบ อ่านในแท็บเล็ต(Tablet) อ่านในอีบุ๊ก(e-book) เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษว่าการสอนอ่านจับใจความระหว่างวิธีสรุปความ 4 ขั้นตอน (Four-Stage Summary Writing) กับวิธีอื่นๆ วิธีการใดจะสามารถพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนได้ดีกว่ากัน

2.2 ควรมีการศึกษาระหว่างแนวคิดในการพัฒนาการอ่านจับใจความตามอนุกรมวิธานของบาร์เรตต์ (Barrette's Taxonomy of Reading Comprehension) กับของนักวิชาการอื่นๆ เช่น ตามอนุกรมวิธานของบลูม (Bloom's Taxonomy) แนวคิดใดจะสามารถพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนได้ดีกว่ากัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

2.3 ควรมีการศึกษาว่ามีเทคนิค วิธีการใดที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความบ้าง เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียน การให้แรงเสริมทางบวก การแข่งขัน การประกาศยกย่องชมเชย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ชนินฐา แสงภักดี. (2540). การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหม้อ “พัฒนานุกูล” จังหวัด สระบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอุดมรรคผล. (2552). การอ่านให้เก่ง. กรุงเทพมหานคร: กระดาษสา.
- ทัศนีย์ เจริญเลิศ. (2538). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขามเฒ่าวิทยา อำเภอขามเฒ่าลพบุรี จังหวัดกำแพงเพชร วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การมัธยมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- มาลี จุฑา. (2544). จิตวิทยาการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ: ม.ป.ท.
- ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. (2542). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพมหานคร: เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2552). สารศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 14(11), 7
- สุวิณา เดือนแจ้ง. (2550). ผลของการใช้สารหนังสือพิมพ์เป็นสื่อพัฒนาการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาจังหวัดนครปฐม วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อารี พันธุ์ณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ไชยใหม่.
- Barrett, Clymer. (1968). The Barrett Taxonomy of Cognitive and Affective Dimensions of Reading Comprehension. Retrieved April 5, 2010 from http://translate.googleusercontent.com/translate_c?hl=th&prev=/search